

3403 10/1 12; Eneste Beh. af F. t. Besl. ang. Statens Overtagelse af Sukkerfabrikationen. 3404

med alle de Oplysninger, som Udvalget maatte begære, og som det staar i Regeringens Magt at skaffe.

L. Reventlow: Da jeg mødte i Gaar i Tinget, var jeg meget spændt paa at faa at vide, hvad det ærede Medlem fra Horsens (Hans Nielsen) vilde fremkomme med om denne Sag. Det var naturligt at tænke, at Forslagsstillerne nøje havde overvejet en Sag af saa stor Vigtighed og Rækkevidde, og at man af Ordføreren for dem kunde faa at vide, hvorledes de havde tænkt sig Sagen ordnet, hvorledes de vilde begrunde, at Almenvellet krævede Statens Overtagelse af Sukkerindustrien, hvorledes de kunde stille en fornuftig Form for en saadan Overtagelse i Udsigt, og hvorledes der kunde etableres en fornuftig Drift fra Statens Side. Det forekommer mig, at det ærede Medlems Udtalelser lod os staa ganske uforstaaende overfor disse Spørgsmaal. Det var mig ikke muligt, om jeg ogsaa hørte nok saa nøje efter, at fange et eneste Sted i det ærede Medlems Tale, som kunde give Andynning af, hvilken Vej de vilde gaa, og hvilken Begrundelse de havde af, at Almenvellet krævede Overgangen til Staten. Det eneste, der i saa Henseende kom frem — og det kom egentlig næsten først frem i den korte Bemærkning, det ærede Medlem kom med, efter at det ærede Medlem fra Kerteminde (Eduard Larsen) havde talt —, var, at det var en Formindskelse af Sukkerpriserne, de ønskede, og den mente de at kunne gennemføre paa den Maade, som deres Forslag angav. Det er meget muligt, at dette har saa stor Betydning, at Almenvellet kræver Statens Overtagelse af Produktionen, men man skal nu alligevel være forsigtig med en saadan Forandring, og jeg tror, at de Herrer ogsaa selv kunne se den Brøst, der er ved en saadan Argumentation.

Men det, der interesserede mig mest at blive klar over, var, hvorledes man skulde ordne denne Sag. For mig staar det som ganske uforstaaeligt, at det vil kunne gennemføres, og som en Gaade, hvorledes noget Menneske kan mene at være saa klog, at han kunde gennemføre denne Sag endog til Fordel for Sukkerproducenterne. Sagen er saa vanskelig, at det neppe vil være muligt for nogen at fremkomme med en Plan, som kunde reussere. Jeg vil ogsaa gerne spørge,

hvordan Sukkerroedyrkerne blive stillede. Jeg hørte nok, at Fabrikkerne skulde eksproprieres, og ogsaa, at Fabrikernes Direktør paa en Maade skulde eksproprieres med eller i alt Fald købes. I Parentes sagt tror jeg nu ikke, at den Mand er til Fals. Jeg tror ikke, at han vil tage imod en Stilling som den paatænkte. Det ærede Medlem mente, at naar man bød ham god Betaling, var han nok at faa. Jeg tror om den Mand, at han tænker mindre paa Betaling end paa, hvad han for sig selv og andre kan forsvare at gøre, og jo mere jeg tænker derpaa, er jeg af den Mening, at han vil sige Nej til det Tilbud, det ærede Medlem gjorde ham paa Statens Vegne. Men skulde Roedyrkerne ogsaa eksproprieres? Det ærede Medlem (Sigvald Olsen) nikker; men det vil dog vist være en Del Tid, inden det sker. Endnu have vi i alt Fald vor frie Villie, og Mand's Villie er alligevel ikke saa god at knække for de Herrer. Jeg tror alligevel, at vi, hvis man under Statsdrift byder os ringere Kaar, end vi kunne være tjente med, ville have Magt til at sige Nej. Man vil ikke kunne tvinge Roedyrkerne til at dyrke Roer med Tab. Jeg kan ikke tænke mig, hvorledes de Herrer have kunnet faa den Tanke, at det skulde være muligt. Vi have dog Lov til endnu at gøre med vor Jord, hvad vi ville, og drive den, som vi ville. Tvang fra de Herrer's Side tror jeg ikke, vi bøje os for. Bydes der os en ringere Pris end den, vi kunne levere Varen for, holde vi sikkert op med Leveringen af denne Vare. Kunne vi andre Steder faa højere Priser, kan intet Menneske fortænke os i, at vi sælge vor Vare der. Overhovedet forekommer det mig, at Forholdet til Sukkerroedyrkerne kun kom meget vagt frem i det ærede Medlems Tale. Det var ikke muligt at faa noget Hold derpaa eller noget bestemt at vide om, hvorledes han tænkte sig dette Forhold ordnet. Og det er dog det, hvorpaa det hele hviler. Holde Sukkerroedyrkerne op, holder hele denne Industri op af sig selv.

Alt i alt synes jeg, at det ærede Medlems Tale, naar den drejede sig om Landboforhold, var overordentlig uklar. Det forekommer mig, at det ærede Medlem ikke har sat sig tilstrækkeligt ind i Forholdene indenfor Landbruget. Paa forskellige Steder tog han væsentlig fejl. Han sagde saaledes,